

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

प्राविधिक सेवा, समाचार समूह, ९ तह, प्रमुख समाचार सम्पादक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक
परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम
एवं परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	विषयगत ज्ञान र कानून	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर ६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान	२ प्रश्न × २० अङ्क	
द्वितीय	सेवा समूह सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर ६ प्रश्न × १० अङ्क	३ घण्टा
				समस्या समाधान	२ प्रश्न × २० अङ्क	

२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईवाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार

प्राविधिक सेवा, समाचार समूह, ९ तह, प्रमुख समाचार सम्पादक पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको लागि पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : विषयगत ज्ञान र कानून

खण्ड (क) - ५० अङ्क

१. विषयगत ज्ञान

- १.१ विश्वमा टेलिभिजन प्रविधि तथा प्रसारणको विकासक्रम
- १.२ नेपालमा टेलिभिजन प्रसारणको विकास र विस्तार
- १.३ नेपाल टेलिभिजन सस्थानको संगठनात्मक स्वरूप, वर्तमान अवस्था र चुनौती
- १.४ नेपाल टेलिभिजनबाट प्रदान गरिने सेवाहरूबाट नेपालको सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक र शैक्षिक क्षेत्रमा पार्ने प्रभाव
- १.५ नेपाल टेलिभिजन सस्थान, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र अन्य निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
- १.६ सार्वजनिक सेवा प्रसारण (Public Service Broadcasting), सरकारी स्वामित्वका प्रसारण (State Run Broadcasting) निजी एवम् व्यापारिक प्रसारण (Private & Corporate Broadcasting) र सामुदायिक प्रसारण (Community Broadcasting) एवं तिनका विशेषताहरू, समानता र भिन्नता
- १.७ प्रसारण व्यवस्थापन (Broadcasting Management)
- १.८ टेलिभिजन क्षेत्रको विकासमा राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय प्रमुख समाचार एजेन्सीहरू, अन्तर्राष्ट्रिय संस्था: Asia-Pacific Broadcasting Union (ABU) र Asia-Pacific Institute for Broadcasting Development (AIBD)
- १.९ विश्वका प्रमुख समाचार संस्थाहरू
- १.१० नेपाल टेलिभिजनको समाचार नीति
- १.११ नेपाल टेलिभिजन संस्थान कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली, २०५५ (आठौं संशोधन, २०७६ सहित)
- १.१२ नेपाल टेलिभिजन आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी (प्रथम संशोधन, २०७५) विनियमावली, २०६६
- १.१३ नेपाल टेलिभिजन संस्थानबाट जारी निर्देशिका तथा मापदण्डहरू
- १.१४ मानव अधिकारको आधारभूत अवधारणा (विश्वव्यापी घोषणापत्र, १९४८) र नेपाल पक्ष राष्ट्र भएका अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धीहरू
- १.१५ नेपालको वर्तमान शासकीय संरचना र तीन तहका सरकार

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

२. सम्बन्धित कानूनहरू (अङ्क ३०)

- २.१ नेपालको संविधान
- २.२ सञ्चार संस्थान ऐन, २०२८
- २.३ राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र नियमावली, २०५२
- २.४ राष्ट्रिय आम सञ्चार नीति, २०७३
- २.५ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- २.६ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- २.७ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९ र नियमावली, २०६१

नेपाल टेलिभिजन सिंहदरबार

- २.८ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- २.९ पत्रकार आचार संहिता, २०७३
- २.१० विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन, २०७६
- २.११ मुलुकी अपराध संहिता र देवानी संहिताका प्रकाशन तथा प्रसारण सम्बन्धी कानूनी व्यवस्थाहरु

३. व्यवस्थापन (अङ्क २०)

- ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र चुनौतीहरु
- ३.२ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरु : नेतृत्व, उत्प्रेरणा, मनोबल (Morale), अधिकार प्रत्यायोजन, समन्वय, अनुगमन, मूल्यांकन र निर्णय प्रक्रिया
- ३.३ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरु: नियुक्ति, तलब सुविधा, वृत्ति विकास, सुपरिवेक्षण, कार्य सम्पादन मूल्यांकन र अवकाश
- ३.४ संस्थागत सुशासन (Corporate Governance) को अवधारणा, आधारभूत तत्व र महत्व,
- ३.५ सार्वजनिक संस्थानहरुको व्यवस्थापन र चुनौती
- ३.६ तालिम तथा व्यवस्थापन विकास (Training and Management Development)
- ३.७ गुनासो सुनवाई (Grievance Handling), ट्रेड युनियन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining)
- ३.८ सूचनाको हक र पारदर्शिता (Right to Information and Transparency)
- ३.९ सार्वजनिक बजेटको अवधारणा र यसको प्रयोग
- ३.१० बजेटको सैद्धान्तिक पक्ष
- ३.११ सार्वजनिक खरीद सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था

**नेपाल टेलिभिजन
सिंहदरबार
द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी
खण्ड (क) - ५० अङ्क**

१. आमसञ्चार (Mass Communication)

- १.१ समाजमा आमसञ्चार माध्यमको भूमिका र महत्व (Role & importance of mass media in society)
- १.२ टेलिभिजन पत्रकारिता र नेपाल टेलिभिजन
- १.३ टेलिभिजन समाचार संरचना, शैली र प्रभाकारिता

२. पत्रकारिता (Journalism)

- २.१ आधुनिक पत्रकारिताका सिद्धान्तहरू (Principles of modern journalism)
- २.२ समाचारीय मूल्य (News values)
- २.३ टेलिभिजन समाचार : बहुलता र विविधता (Pluralism and Diversity)
- २.४ स्वतन्त्र पत्रकारिता (Independent Journalism) र जवाफदेहिता (Accountability)

३. पत्रकारिता प्रक्रिया (Journalism Process)

- ३.१ समाचारकक्ष: बनावट र कार्य र प्रभावकारिता (Newsroom: Structure and functions)
- ३.२ सूचना संकलन एवं समाचार लेखन (Information Collection & News reporting)
 - ३.२.१ सूचना संकलन, विधि र सिद्धान्त
 - ३.२.२ समाचारका स्रोतहरू (Source of news)
 - ३.२.३ विभिन्न प्रकारका रिपोर्टिङ (Different types of reporting)
 - ३.२.४ विशिष्टिकृत रिपोर्टिङ (Specialized reporting)
 - ३.२.५ टेलिभिजन समाचार लेखन (Television News-writing)
- ३.३ समाचार सम्पादन (News Editing)
 - ३.३.१ सम्पादनका तरिकाहरू (Techniques of editing)
 - ३.३.२ सम्पादकका कार्यहरू (Functions of an editor)
 - ३.३.३ सम्पादकका गुणहरू (Qualities of an editor)

४. विषयगत पत्रकारिता (Subjective Journalism)

- ४.१ विषयगत पत्रकारिताको क्षेत्र, सान्दर्भिकता र चुनौतीहरू
- ४.२ समाचार तथा कार्यक्रमको प्रस्तुति, शैली, मर्यादा र नवीनता

खण्ड (ख) - ५० अङ्क

५. प्रसारण पत्रकारिता (Broadcast Journalism)

- ५.१ प्रसारण पत्रकारिताको परिचय (Introduction to broadcast journalism)
- ५.२ विभिन्न प्रकारका कार्यक्रम (Various types of programme)
- ५.३ कार्यक्रम उत्पादन र प्रस्तुति (Programme production and presentation)
- ५.४ समाचार निर्माण र प्रस्तुति (News production and presentation)

नेपाल टेलिभिजन सिंहदरबार

- ५.५ प्रत्यक्ष प्रसारण (Live Broadcasting)
- ५.६ समाचार सम्पादन र दृश्य सम्पादनको सम्बन्ध
- ५.७ टेलिभिजन अन्तर्वार्ता (Television Interview)
- ५.८ समाचार बुलेटिन सम्पादन
- ५.९ घटना विशेषको रिपोर्टिङ र विपद् सम्बन्धी रिपोर्टिङ
- ५.१० विपद् व्यवस्थापन र सक्षम समाचार कक्ष (Disaster Resilience News Room)

६. नेपालमा मिडिया (Media in Nepal)

- ६.१ व्यावसायिक पत्रकारिताका मापदण्ड, उत्तरदायित्व र आचार संहिता (Standards, responsibilities and code of ethics in Professional journalism)
- ६.२ प्रेस स्वतन्त्रता र यसको सीमा
- ६.३ सञ्चार प्रवाहमा समाचार संस्थाहरूको भूमिका र राष्ट्रिय समाचार समिति
- ६.४ सूचना प्रविधि र सूचनामा पहुँच
- ६.५ मिडियामा नयाँ अभ्यास: डिजिटल मिडिया, नागरिक पत्रकारिता, सूचना सञ्चार प्रविधि र सामाजिक सञ्जाल, New media practices: Digital media, Civic Journalism, ICT and social media